

NEDERLANDA KATOLIKO

Maandblad, officieel Orgaan van den Nederlandschen
R.K. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”,
gevestigd te 's-Hertogenbosch.

Opgericht 29 Augustus 1909. Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd
Ĉio per amo, nenio per forto. (*S. Franc. de Sales*)

Geestelijk Adviseur LAMB. J. J. M. POELL

Abonnementsprijs
f 1.50 per jaar
Eksterlanda Jarabono f 2.—

Adres der Redactie:
P. M. BROUWER
Pahudstraat 134
's-Gravenhage.

Afzonderlijke nummers
20 cent.
Advertentiën
30 cent per regel.

Administratie: J. A. LEIBBRAND, Tilburg.

LA ĈEFESTRARO KAJ LA REDAKCIO DE
„NEDERLANDA KATOLIKO”

deziras al ĉiuj anoj

FELIĈAN KAJ DIBENITAN NOVJARON

EEN NIEUW JAAR . . . . .

. . . . . EN EEN NIEUWE REDAKTEUR.

Men heeft mij gekozen tot redakteur van N.K. en, ten volle bewust van de moeilijkheden aan die schone functie verbonden, maar gesteund door het weten dat werken voor N.K., ons maandblad, medewerken is aan de groei van N.K., onze Nederlandse Katolieke Esperantistenbond, heb ik die benoeming aanvaard.

En nu ik me dan zet om voor het eerste nummer, dat onder mijn redactie zal verschijnen, een inleiding te schrijven, moet ik en wil ik vóór alles dank brengen aan het Hoofdbestuur, dat mij waardig achtte voor dit eervolle werk. Ook dank ik voor de van velen ontvangen gelukwensen.

Het in mij gestelde vertrouwen wil ik verdienen en ik hoop in het werken aan N.K. de voldoening te vinden, die me werd toegewenst.

Ik zal mij tot taak stellen: ons maandblad N.K. hoog te houden en op te voeren tot de waardige vertegenwoordiger van de Katolieke

Esperanto Beweging in Nederland en in het bijzonder van N.K., de Nederlandse Katholieke Esperantistenbond als de belichaming daarvan.

En des te groter nu het aantal is van Nederlandse Katholieken, dat de gelederen komt versterken van onze landelijke bond, des te groter zal ook kunnen en dan moeten worden ons maandblad N.K.

Hoe sterker de band is die de afdelingen, onderling als met het Hoofdbestuur, verbindt, des te sterker zal in N.K. die eenheid kunnen blijken uit de grootwording van ons orgaan.

Hoe vuriger het entoeziasme is waarmee de Nederlandse Katholieke Esperantisten werken aan de propagering van hun Esperanto-idealen, des te verder zal kunnen reiken de propagandistische stem van hun Verenigingsblad.

Katholieke Esperantisten van Nederland. Gij wilt groot maken N.K.: de bond en het orgaan. Welnu, werkt dan.

Werkt in Uw afdeling en laat horen aan andere afdelingen het resultaat van Uw pogen, door middel van N.K. . Zo kunnen we van elkander leren.

Hebt Gij moeilijkheden? Door middel van N.K. geeft ze ter oplossing aan Uw mede-Esperantisten in Nederland. Zo zullen we elkander kunnen helpen.

Laat door N.K. uw orgaan horen alles wat van belang is voor Katholiek Esperantisties Nederland. Ook uw gerechtvaardigde kritiek. Waar de Kristelike Liefde heerst kan de waarheid gezegd en verdragen worden. Maar laat Uw kritiek zijn van de goede soort: zakelijk en opbouwend.

Want, wij willen bouwen. Bouwen op de onvergankelijke grondslagen van ons Geloof, aan de hechte Burcht van de Verbroedering der Volken in het Rijk van Koning Kristus.

Brengt dan allen Uw steentjes aan. En aan mij de nederige taak ze te mogen rangschikken.

Een nieuw jaar begint. Blijft trouw aan «Nederlanda Katoliko» en maak dat het komende jaar voor N.K. een succesvol jaar zal zijn. Werkt aan de vervolmaking van Uw Esperantokennis, werkt aan het werven van nieuwe leden voor Uw afdeling. En Gij, die alleen staat in Uw dorp of stad, ziet Gij geen mogelijkheid om te komen tot het oprichten van een nieuwe afdeling?

Een nieuw jaar begint. N.K. ziet hoopvol en vertrouwvol 1932 tegemoet. Er wordt gerekend op Uw aller steun en medewerking.

Een nieuwe redakteur. Ook hij beveelt zich aan, op dat hij met Gods onmisbare hulp en Uw welwillende samenwerking zijn bescheiden taak zal kunnen vervullen tot heil van «Nederlanda Katoliko» en zo mede aan de grootwording van onze Katholieke Internationale: de I.K.U.E.

CONCEPT
REGLEMENT DER JEUGDAFDEELINGEN
«NEDERLANDA KATOLIKO»

Art. 1. In plaatsen, waar een afdeeling van den Bond is gevestigd, worde een jeugdafdeeling van den Bond voor de mannelijke en (of) voor de vrouwelijke jeugd opgericht.

Waar beide mogelijk zijn, moeten de afdeelingen voor de mannelijke en voor de vrouwelijke jeugd plaatselijk worden gescheiden.

Art. 2. Het doel dezer jeugdafdeelingen is:

- 1e. de beoefening van het Esperanto bij de jeugd ingang te doen vinden, te bevorderen en in stand te houden,
- 2e. een blijvende band te vormen tusschen de Katholieke jeugd en de Katholieke Esperanto beweging.

Art. 3. De jeugdafdeelingen trachten dit doel te bereiken door:

- 1e. het houden van vergaderingen, cursussen en tentoonstellingen.
- 2e. het aanknoopen en onderhouden van betrekkingen met soortgelijke Katholieke afdeelingen in binnen- en buitenland.
- 3e. het steunen der plaatselijke, landelijke en internationale jeugdbeweging door middel van Esperanto.

Art. 4. De jeugdafdeelingen staan onder leiding van het bestuur der plaatselijke, bij den Bond aangesloten, afdeeling en haar Geestelijk Adviseur. Een jeugdafdeeling moet uit ten minste 10 leden bestaan.

Art. 5. Lid eener jeugdafdeeling kunnen zijn alle Katholieken, die de leeftijd van 17 jaar nog niet hebben bereikt en niet door wandgedrag van het lidmaatschap uitgesloten moeten worden geacht.

Art. 6. Het bestuur eener jeugdafdeeling bestaat uit den Geestelijk Adviseur en minstens twee der leden der bij den Bond aangesloten plaatselijke afdeeling. Deze laatsten worden daartoe gekozen door het bestuur der plaatselijke afdeeling uit een voordracht, opgemaakt door de vergadering dier afdeeling.

Eén ervan is belast met de directe leiding en één met de zorg voor de financiën der jeugdafdeeling.

De overige bestuursleden worden door de leden der jeugdafdeeling zelve uit hun midden gekozen.

Art. 7. De contributie der leden eener jeugdafdeeling aan de Bondskas bedraagt f 0,50 per lid en per jaar en kan gelijktijdig met de contributie der plaatselijke afdeeling aan den bondspenningmeester worden afgedragen.

Art. 8. Elke jeugdafdeeling ontvangt per 5 leden of gedeelte daarvan, één exemplaar van het bondsorgaan «Nederlanda Katoliko», waarin een jeugdrubriek worde opgenomen, tenzij hierin door het Bondsbestuur anders wordt voorzien.

Art. 9. De leden eener jeugdafdeeling hebben geen stemrecht in de vergadering der plaatselijke afdeeling noch in de algemeene of jaarvergadering van den Bond.

Zij hebben echter het recht van initiatief en kunnen afgevaardigden ter bonds- of afdeeliningsjaarvergadering zenden.

Overigens deelen zij in alle rechten en voordeelen der bondsleden.

Art. 10. De financiën der jeugdafdeelingen staan onafhankelijk van de financiën der plaatselijke afdeeling. Bij opheffing eener jeugdafdeeling komen de nog overblijvende baten en lasten voor rekening van de plaatselijke afdeeling.

Jaarlijks wordt de kas der jeugdafdeeling door een commissie uit de plaatselijke afdeeling gecontroleerd, welke commissie hiervan verslag uitbrengt aan de jaarvergadering van de plaatselijke afdeeling.

Art. 11. De jeugdafdeelingen regelen hun aangelegenheden bij een huishoudelijk reglement, dat de goedkeuring behoeft van het Bondsbestuur.

Art. 12. Zoo spoedig dit wegens het aantal afdeelingen en de daarbij aangesloten jeugdleden gevoeglijk kan geschieden, worde een landelijk jeugdcomité als onderafdeeling van den Bond opgericht, volgens de voorschriften daaromtrent neergelegd in het „Regularo por la starigo de la Junulaj en la Landaj Ligoj de I.K.U.E.” op 16 Augustus 1931 te Eindhoven.

Aldus vastgesteld bij rondschrifven October 1931 door het Hoofdbestuur van „Nederlanda Katoliko”.

J. H. WESTEN,
Secretaris.

MEMORIE VAN TOELICHTING BIJ HET CONCEPT- REGLEMENT JEUGDAFDEELINGEN IN N. K.

Het Hoofdbestuur van N.K., overtuigd van het groote belang eener goed functioneerende jeugdafdeeling, waaruit in de toekomst overtuigde en bekwame R.K. Esperantisten kunnen worden gerecrueteerd en waarmede een noodzakelijke praemisse voor het voortbestaan onzer huidige actie zal zijn geschapen, publiceert bijgaand het concept-reglement der jeugdafdeelingen in N.K., zooals dit aan de eerstvolgende jaarvergadering ter goedkeuring zal worden voorgelegd. Het wenscht daarbij het navolgende op te merken:

IN 'T ALGEMEEN.

Waar de algemeene vergadering van I.K.U.E. op 16 Augustus 1931 een «regularo por la junularaj fakoj en la landaj ligoj de I.K.U.E.» aannam, daar ligt het thans op de weg van het bestuur van N.K. zorg te dragen, dat ook in Nederland een «junula fako» tot stand komt. Waar echter een landelijke afdeling slechts mogelijk zal zijn, wanneer deze wordt opgebouwd uit plaatselijke groepen, daar kwam het ons wenschelijk voor een algemeene regeling te treffen voor de oprichting en instandhouding van plaatselijke jeugdafdeelingen.

Daar de plaatselijke omstandigheden dikwijls zooveel uiteenloopen, leek het ons voldoende slechts de groote lijnen aan te geven en de minimum voorwaarden te stellen, waaraan een plaatselijke jeugd-afdeeling zal moeten voldoen, opdat een verantwoordelijke en doeltreffende inrichting en leiding worde gegarandeerd. De regeling van details is daarom vermeden, hetgeen ongetwijfeld aan de beknoptheid van dit reglement ten goede kwam.

Bij Art. 1. Het was vrijwel ondoenlijk een algemeene regeling te treffen voor jeugdafdeelingen in plaatsen, waar GEEN afdeling van den Bond is gevestigd, vooral waar voorloopig een direct landelijk verband der jeugdafdeelingen zal ontbreken. Mocht de gelegenheid zich toch voordoen, dan stelt het H. B. zich voor, daarin occasioneel te voorzien.

Bij Art. 6. Naast het noodzakelijke toezicht en een verantwoordelijke leiding is in dit artikel ruimte gelaten voor de zeer wenschelijk zelfwerkzaamheid der jeugdleden.

Bij Art. 7. Waar de contributie zoo laag mogelijk is gesteld, kwam het ons niet wenschelijk voor een reductie toe te staan voor gezinsleden.

Bij Art. 8. De financieële regeling laat niet toe, elk jeugd lid een exemplaar van het bondsorgaan te verstrekken. Door dit artikel wordt echter het gemis aan maandelijksche lectuur zooveel mogelijk ondervangen.

De alinea: «tenzij hierin enz. . . .» laat aan het Bondsbestuur mogelijkheid open, wanneer de omstandigheden gunstig zijn, over te gaan tot uitgifte van een speciaal jeugdblaadje of jeugdbijvoegsel.

Bij Art. 9. Onder de in de laatste alinea bedoelde voordeelen, kan o.a. de volledige reductie op de examengelden worden gerekend.

Bij Art. 12. Dit slotartikel voorziet in de aansluiting aan het «Regularo» van I.K.U.E. en bepaalt daarvoor de verhouding der jeugdafdeelingen onderling en het verband met het Hoofdbestuur van N.K.

AMANDEMENTEN.

Eventueele amendementen op dit concept-reglement kunnen reeds nu aan het secretariaat van N.K. worden ingezonden. De uiterlijke datum van inzending wordt in verband met de vaststelling van plaats en datum der eerstvolgende jaarvergadering nog nader medegedeeld.

Namens het H.B. van N.K.
J. H. WESTEN,
Secretaris.

VOORSTELLEN A.S. JAARVERGADERING

We maken er onze afdeulingsbesturen op attent, dat reeds nu voorstellen voor de a.s. Jaarvergadering bij het secretariaat van de bond kunnen worden ingediend. De uiterlijke datum van indiening wordt in verband met de vaststelling van de datum der Jaarvergadering nog nader bekend gemaakt.

De secretaris.

UIT DE AFDELINGEN.

BERGEN OP ZOOM

Merkredon la lan de decembro ni festis nian unuan kvinjaron. En belete ornamita salono la prezidanto malfermis la kunvenon je la oka kaj duono. Ĉeestis malgranda sed intima kaj gaja anaro.

Post kelkaj kantoj, kantitaj el speciale fabrikitaj kantaretoj, kaj post elementaj provoj de poezio, la klubo oferis al la ĉeestantoj refreŝigajojn, kaj dum manĝado, fumado kaj precipe trinkado la humoro iĝis tielbonega, ke oni povis sukcese entrepreni la ĉefan parton de la vespero: la surprizaron. Ĉiu ano akiris donacon, kiun li tamen nur povis alproprigi post multaj malfacilaĵoj en formo de envolvajoj kaj ligilaro. Je noktmezo oni devis finigi la kunvenon. Ĝi estis vere memorinda. Nur bedaŭrinde estas ke la fondintoj pro neatenditaj okazoj forestis. Sed nenio estas perfekta sur la tero.

Okazu ankoraŭ pli foje tiaj agrablaj kunvenoj!

„NIA KATOLIKA IDEALO”.

UIT DE ESPERANTO BEWEGING.

EEN DER BELANGRIJKSTE FEITEN

die dit jaar in Esperantujo te gebeuren staan, is wel de onthulling van het Zamenhof Monument te Bialystok. Daarbij zullen slechts eenigen onzer N.K. leden tegenwoordig kunnen zijn. Maar wat wij wel allen kunnen is bijdragen tot den bouw van dit monument. Ieder minstens één steentje (briko — 0,30 sv.fs. = 15 cendoj.) Zeg niet „dit geringe bedrag is niet de moeite van opzenden waard”,

maar denk dat vele kleinen een groote maken; en stel niet uit.

De afdelingen verzamelen de bijdragen harer leden tot minstens f 1,50, of storten dit voor een afdelingskast niet groote bedrag op postrekening 82984 van den voor de monumentinzameling bij N.K. aangestelden administrateur

Den Haag

F. MARREVEE.

ESPERANTO EXAMENS.

Te Arnhem is op 7 November een examen gehouden voor diploma B. Deelnemers 46. afgewezen 18, geslaagd 28, waaronder de volgende N.K. leden: De heeren L. J. Schoutens. Amsterdam en W. H. Lammers, Eindhoven. Proficiat!

Onder de geslaagden waren drie blinde kandidaten.

VREDESACTIE.

Inlichtingen hieromtrent zijn nog steeds te bekomen bij den Heer H. DAMEN, Brugstraat 10, 's-Hertogenbosch.

ESPERANTO PERSDIENST.

In de maanden September en October werden door ons ontvangen 189 (175) uitknipsels uit 83 (88) bladen. Wij kunnen alweer niet ontevreden zijn. Er blijkt o.i. uit, dat zoo langzamerhand toch verwacht mag worden, dat de geheele Nederlandsche bevolking wel weet wat Esperanto is en dat het steeds voortgaat met vorderingen te maken. Edoch, er zijn nog zoo velen die het niet weten. We moeten nog met de volle 100% energie ons propagandistisch werk voortzetten en het is verblijdend dat de pers hoe langer hoe meer op onze hand komt, althans niet meer zoo positief afwijzend blijft staan tegenover Esperanto. Er zijn symptomen die er op wijzen, dat men in die kringen niet langer het Esperanto beschouwd als een liefhebberijtje van enkele utopisten. Langzaam, heel langzaam, maar zeker komt men tot de overtuiging, dat het Esperanto een zaak van algemeen nut is. Schoorvoetend gaat het, omdat het niet gemakkelijk is een sedert jaren gevestigde meening te moeten prijsgeven. Maar de eerlijkheid eischt, dat men dat doen moet, wil men tenminste niet voor conservatief worden aangezien.

Daarom, vrienden, ni semas kaj semas konstante.

Voor den Persdienst.

E. DE WOLF.

ĈU VI SCIAS

ke en Danujo aperas eta gazeto katolika, eldonita de kelkaj pastroj por atingi la kredantojn diverslingvajn? La gazeto estas kvarlingva, inter kiuj ankaŭ Esperanto trovas lokon.

ESPERANTO EN HET TOERISME

Evenals het vorig jaar heeft de regeering van het Vorstendom Lichtenstein een serie prentbriefkaarten in den handel gebracht voorzien van Esperanto tekst. De bedoeling van deze uitgave is, zooveel mogelijk propaganda te maken voor Lichtenstein als toeristenoord. De kaarten zijn in twee kleuren uitgevoerd en vormen een serie van de mooiste plekjes van het vorstendom. Lichtenstein maakt sedert het vorig jaar officieel gebruik van Esperanto voor de propaganda voor het rijk.

„ESPERANTO PERSDIENST“.

P.T.T.=PERSONEEL EN ESPERANTO

De Centrale Bond van Post-, Telegraaf- en Telefoonpersoneel (C. B. P.T.T.) heeft als eerste vakorganisatie in Nederland in zijn vakblad een schriftelijke Esperanto-kursus voor P.T.T.=ambtenaren geopend.

Deze Esperanto-kursus staat onder leiding van de heer J. B. B. Dufrenne te Amsterdam, hoofdvertegenwoordiger voor Nederland van de Internationale Bond van P.T.T.=esperantisten.

ESPERANTO IN HET INTERNATIONALE HANDELSVERKEER

De algem. vergadering van de Fransche kamers van Koophandel in Juni te Parijs gehouden, nam op voorstel van de voorzitter der Parijsche K. v. K., de heer André Boudet, een resolutie aan waarin o.a. wordt geconstateerd,

„dat Esperanto de gewenschte eigenschappen van duidelijkheid en methodische eenvoud in zich vereenigt, zoowel van uit het oogpunt van de uitspraak, die geheel fonetisch is, als der grammatica zonder uitzonderingen, van de woordenschat als het veelomvattende uitdrukkingsvermogen en

1e. spreekt zich zeer gunstig uit voor de verbreiding van Esperanto.

2e. beveelt de vermeerdering van het aantal cursussen op de scholen aan, in 't bijzonder op de handels- en ambachtscholen.

3e. machtigt haar voorzitter zich in verbinding te stellen met de Kamers van Koophandel in alle landen om er op aan te dringen een enquête te houden naar de bestaande organisaties en naar de middelen, die geschikt zijn om het practisch gebruik van Esperanto voor handel en toerisme te vergemakkelijken“.

„LAB. ESP.“

BONVENON AL LA NOVA REDAKTORO!

Ree ni havas novan redaktoron! La kioman de post unu, du jaroj?! — Tutkore ni diras al li „Estu bonvena!”, kaj ni ege, treege esperas, ke la nova redaktoro povu labori *longan* tempon al la plibonigo, al la pliperfektigo, do al la prospero de „NEDERLANDA KATOLIKO”, ĉar de nia revuo dependas ja grandparte la prospero de nia katolika unuiĝo, de la katolika Esperanto-movado. Ĉiu konsentos ke la daŭraj ŝanĝoj en la redakcio ne estas la taŭga maniero por prosperigi nian organon. Ni ne volas preparoli la kaŭzojn de la lastaj ŝanĝoj; ni tre bone komprenas, ke povas ek-esti okazintaj, kiuj nepre necesigas iun ŝanĝon. — Ĉu ni povas ankoraŭ aldoni ion? Nun ni povas ankoraŭ paroli senĝene, ĉar la nova redaktoro ne *povas* havi kulpon.

Se revuo volas plaĉi al la legantaro kaj pro tio sendube prosperi, la enhavo devas esti interesa! — Nu, ni povas konstati, ke la lastan tempon „N.K.”, rilate la enhavon, multe pliboniĝis.

Due: Ĉi devas bele aspekti, t.e. ne nur la papero estu bona, la litero bela kaj klara, sed ankaŭ la preseraroj estu plejeble evitataj, forigataj!

Sed nun ni venas al tria punkto, pri kiu oni multe plendas, t.e. la ne, regula apero de la revuo. Monata revuo devas aperi ne nur ĉiumonate, sed je *difinita* tempo, je difinita dato! Ni ekzemple proponas kiel fiksan daton: la unuan de ĉiu monato. Tiam la redaktoro zorgu, ke la abonantoj ricevu la revuon la lastan tagon de la antaŭa monato, aŭ la unuan mem. Nenio malplaĉas tiom, ol la ne alveno de io, kion ni atendas. Multaj el ni konos la faman pedagogian revuon „ONS EIGEN BLAD”, dusemajnan; kial ĝi tiom prosperas? Centfoje ni aŭdis ke ĝi prosperas tiom, ne nur pro la riĉa enhavo, sed ankaŭ pro sia ekzemple akurata eliro. — Jen kio ĝis nun mankis al *nia* revuo.

Ne, oni ne kulpigu ĉiam la presiston! La redaktoro zorgu, ke la presisto havu ĝustatempe la kopion, tiam li mem *povas* kaj *devas postuli* ke la revuo estu preta kaj ekspedata je difinita tempo. — Ni estas certaj, ke ĉiuj „N.K.”-anoj estos tre dankaj al la nova redaktoro se li povos efektivigi nian esperon.

Vivu, do, kaj kresku, kreskadu „NEDERLANDA KATOLIKO” sub sia nova Redaktoro!

Reusel, Dec. 1931.

Frato WIGBERTUS VAN ZON.

PRI ESPERANTA ELPAROLO

(El „Literatura Mondo”, 10-a numero 1931)

Kiam en 1902, la holanda pioniro Dreves Uiterdijk eldonis sian unuan lernolibron Esperantan, li instuis al mi, ke *e* ĉiam estas elparolita kiel la holanda *ee*, t.e. kiel la *é* en *égalité*; kaj *o* ĉiam kiel *oo*. Li faris tion tute ne arbitre, sed li instruis, kion al li antaŭe

instruis la franca lernolibro de Esperanto, kompilita de De Beaufront.

Neniu en mia lando sciis tiam, ke laŭ la Fundamento ekzistas ne nur tiuj *é* kaj *ó*, sed ankaŭ la mallongaj *e* kaj *o*. Ĉar la Fundamento klare diras:

e sonas kiel e en la germana lingvo,

o sonas kiel o en la germana lingvo.

Mi donas ekzemplojn, kie la Fundamento tion ne faris:

e sonas kiel en la germanaj vortoj: *den, denn.*

o sonas kiel en la germanaj vortoj: *tot, Wort.*

De Beaufront, kiel vera kaŝemulo, silentis pri la mallongaj *e* kaj *o* (denn kaj Wort). La sekvo estis, ke la holandaj esperantistoj uzis en la unuaj kongresoj nur la longajn klarajn vokalojn, kaj tial moke estis nomataj *la longvokaloj*.

Reveninta hejmen, ili rakontis, ke ekzistas ankaŭ mallongaj *e* kaj *o*, kaj la elparolo tuj iom ŝanĝiĝis. Anstataŭ:

„Ni estas homoj kaj esperantistoj”, ili komencis diri:

„Ni estas homoj kaj esperantistoj”.

Sendube, tio sonis pli elegante.

Sed kio okazis poste?

Venis novaj kaŝemuloj, sed ili laboris tute male. Ili eldonis eldonis lernolibrojn kaj instruis, ke *e* kaj *o* ĉiam sonas malklare kaj mallonge. Apenaŭ trovis tiuj libroj lernantojn, tuj komenciĝis grandaj disputoj kaj polemikoj pri la *vera* elparolo de ĉi tiuj vokaloj, kaj bedaŭrinde, la esperantistoj estis dividitaj en du partojn; sed plej strange estas, ke la disputantoj kaj polemikuloj tute ne parolas pri la Fundamento kaj precipe la aĵoj de la mallongaj *e* kaj *o* silentas pri ĝi. La laste nomitaj citas kiel *regulon* nur, ke *por unu letero unu sono*. Kaj ili fariĝas fanatikaj, kondamnante ĉiun elparolon, en kiu troviĝas la vokaloj *é* kaj *ó*.

Ankaŭ la verkinto de kritiko pri mia lernolibro (kiu akuzas min per tio, ke la „nepra malĝustajo” de miaj elparolprincipoj „kondukos al plia konfuziĝo”) parolas nur pri la regulo: *unu sono unu letero* (ceĉere nenie trovebla en la Fundamento), sed pri la veraj elparolreguloj, fiksitaj de Zamenhof, li tute silentas.

Citinte ĉi tiun ekzemplon pri kritikado mi turnas min al la Akademio kaj demandas:

Kies devo estas fine fiksi regulojn diŝinitajn pri la elparolo de Esperanto por silentigi la disputon?

Se tio estas la devo de la Akademio, ĝi kiel eble plej baldaŭ pensu pri enketo, por ke oni sciu, kie oni devas uzi longajn kaj mallongajn *e* kaj *o*, sed ĝi neniun ekzilu el tiuj kvar sonoj, ĉar laŭ la Fundamento ili ĉiuj ekzistas, Kiel L.K. mi volus konsili ke oni ĉi rilate sekvu la ekzemplon de niaj plej bonaj oratoroj: Privat, Baghy kaj Ĉe, kiuj en la praktiko parolas bélé kaj éléganté.

Neniu diru, ke *é* kaj *ó* (klaraj, ne tro tirataj) estas malfacile

elparoleblaj. Ĉiu anglo, ruso, dana, hispano, italo, japano, kiu parolas france, povas perfekte bone diri: *égalité* kaj *nouveauté* (novoté), almenaŭ tion oni povas postuli, ĉar ni ja postulas de ĉino, ke li diru: *ruĝa ribo*.

H. J. BULTHUIS.

NOTO:

Bone konante la elparolmanieron de Baghy, mi devas korekti ke li ne parolas *bélé* kaj *éléganté*, sed *béle* kaj *elegante*. Tio estas li prononcas tire ĉiun akcentan vokalon, kiun sekvas vokalo, aŭ pli ol unu konsonanto, ĉiujn aliajn vokalojn li prononcas mallonge. Li do diras: amanto, amàto, granda, gràda, péti, penti, kóro, kordo, ktp. Kaj laŭ mia opinio, je tiu prononcmaniero oni povas redukti ĉiujn okcidenteŭropajn prononcojn. Nur *mía*, *vía*, ktp *tíu*, *tío*, *tía*, *ía* ktp., *unu*, *super*, *apud*, ktp. kaj *ilí* havas mallongan akcentan vokalon. Sole la finnoj akcentas tire ankaŭ ilin.

Laŭ mia opinio *praktike* la plimulto jam decidis. Oni devus sole fiksi ĉi tiun praktikon en oficialaj reguloj.

K. KALOCSAY.

BOEKBESPREKING

„DU HOROJN EN TIMEGO”

ORIGINALE VERKITA DE FRATINO TERESA.

Ĵus mi ricevis tiun ĉi libreton, kies apero estas granda feliĉa okazo en la Nederlanda Katoliko esperanta mondo. Tiu ĉi verkajeto estas la unua por la Katolikaj infanoj. Mi kuraĝas antaŭdiri, ke la lernantoj multe ĝojos, kiam ili legos pri Freĉjo kaj Heĉjo, pri la nokta Silento en la granda preĝejo, pri la bum, bum, bruvo de la alta turo, pri la dancantaj siluetoj sur la ŝtonaj muroj k.t.p.

Mi estas certa, ke la lernantoj, kiam ili sciiĝos pri la internaj sentoj de Freĉjo kaj Heĉjo dum la malluma nokto, povos bone kunsenti la tutan aferon.

Do, la rakonto estas tre bona. Bedaŭrinde mi ne estas ĉiam kontenta pri la stilo kaj la vortuzado. Por infanoj ambaŭ devas esti kiel eble plej simplaj. Oni faru mallongajn frazojn, kaj elektu plej klaran vortordon.

Pri la vortuzado: fratino Teresa uzas la vorton „servisto” kaj „fratulo”, kiam ŝi intencas „servistino” kaj „frato”.

Kial skribis ŝi „fratino”, sed „fratulo”? Se oni skribas „fratulo” oni logike devas skribi „fratulinó”.

Ankaŭ ne plaĉas al mi ŝia uzado de la sufiko *em*. (pag. 12 kaj 13). Kaj kelkaj preseraroj kiel: provas-anstataŭ pruvas. (Antaŭ parolo).

Kaj sur paĝo 11, — la frazo: „Ŝi pli kaj malkvietiĝas”.

Jen kelkajn rimarkoj!

Sufiĉas.

Mi treege estimas la laboron de Rev. fratino Teresa, tutkore mi gratulas ŝin pro tiu ĉi verketo, kaj mi petegas al ŝi: „Daŭrigu vian gravan laboron por la bonfarto de la Nederlandaj Katolikaj gejunuloj!”

Kaj al Vi, legantoj, mi admonas; „Aĉetu la libreton, Ĝi kostas nenion, nur F. 0,50”.

(La Eldonisto estas: Centra N. K. Esp. Librejo, Eindhoven.)

HENĈJO LERNEJESTRO.

„JANE EYRE”

van Charlotte Brontë, uit het Engelsch in Esperanto vertaald door
H. J. Bulthuis. — W. J. Thieme, Zutphen; fl 5,25, geb. 5,90.

Dit lijvig boekdeel (500 bldz.) is een mooie aanwinst voor de Esperanto-literatuur. Het is een zeer boeiende en prachtig in elkaar gezette roman. Er komen zeer mooie momenten in voor. De hoofdpersonen doen zeer sympatiek aan. — Ofschoon alles protestant is, laat het boek zich toch zeer goed door Katholieken lezen. Natuurlijk wordt de katholieke ziel soms wel 'ns wat wrevelig: zoo b.v. wanneer er met 'n tikje minachting over paapsche devoties en bedeesde kloosterzusterstjes gesproken wordt; — doch dit gebeurt maar uiterst zelden. — Ook ontmoet men wel eens iets onnatuurlijks: b.v. dat het dochtertje van een predikant nimmer iets over God zou gehoord hebben! — Maar zoo iets vindt men in elken roman. — Over 't algemeen kan men zeggen, dat het een goed boek is. Meermalen werden wij door het lezen ervan gesticht en tot het goede opgewekt. Wij durven het boek dan ook een ieder aan te bevelen.

Behoudens enkele onnauwkeurigheden, b.v. in het gebruik van sommige tijden van werkwoorden, is het ook zeer goed Esperanto, wat men dan ook van een LINGVA KOMITATANO mag verwachten.

En zooals wij dat van Thieme gewoon zijn, ziet het boek er zeer fraai uit, en ontmoeten wij betrekkelijk weinig drukfouten.

'n Goed succes zij het werk toegewenscht.

Frater WIGBERTUS VAN ZON.

NAGEKOMEN BERICHT.

Pastoor Poell, onze geestelike adviseur is ernstig ongesteld opgenomen in het Ziekenhuis te 's-Hertogenbosch. De dokter heeft volstreekte rust voorgeschreven.

Ongetwijfeld zullen de leden van N.K. in hun gebed hem niet vergeten.